

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО БІБЛІОГРАФІЇ

"BIBLOS" UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY
238 E. 6th St. New York, 10003

SUBSCRIPTION: ONE YEAR \$4.00
Editor: N. Sydor Czartorysky, Ph. D.

diasporiana.org.ua

Ч. 4. (189)

Ж О В Т Е Н Ь - Г Р У Д Е Н Ь 1972

Р І К. Х V I I I .

ДО 250-ЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ

Григорій Сковорода

Плечей не згинає порожня торбина —
Сопілка та книжка потерта й перо,
Буває, зачерствіла житня хлібина —
Ото все багатство, ото все добро.

В дорозі відстала підшва, і хижо,
Мов вовк той, роззявився враз
черевик . . .

І вітер обличчя обвітрене лиже,
А дощ обмиває — до всього він звик.

Вербовий ціпок — найвірніший
товариш —
Степами й дорогами скрізь проведе.
В той край, про який у думках лише
мариш,
Як в хутір знайомий, шляхи він
знайде.

Іде собі степом і ніде спиниться,
Шумить на могилах густа ковила.
Село десь зустрине — попросить
напитись
В бабусі якоїсь на краю села.

Нап'ється — і щиро подякує кожній...
— А хто ж ти хоч, сину! — питає
стара,
— А так собі просто, ходжу,
подорожній,
Не маю собі ні кола, ні двора.

Там, де заночує, не спить до півночі
Ні сам, ні господаря щира сім'я,
Селяни послухати завжди охочі,
Та ще якісь псалми, а чи житія.

А він, як у храмі отець красномовний,
Про правду розказує, дальні світи,
Сидить біля столу він, мудрости
повний,
І разом, як матері слово. простий.

Розказує: світа не пройдеш брехнею,
Бо світ — не безодня холодна й німа,
А вмреш — то розсиплеться все
порохнею.
Та думка не згине ніколи сама.

Блажен лише той, хто живе в
самотині
Від влади втікає, від ледарства, втіх,
Хто руку в нещасті простягає людині
Не прагнучи слави у вчинках своїх

Над Бога незнятись ніколи земному —

Григорій Савич Сковорода

Нехай то комаха, нехай чоловік,
До Бога той ближчий, хто в серці
ясн.
Святу чистоту зберігає повік.

Бажання безмежні, і заздрість —
безкрая,
А воля в людини — бездонне багно,
Блаженний же той, в кого воля не має
Над діями влади! Кому це дано.

Той серце несе кришталеве у грудях,
Дорогою йде, а не так, навмання,

Той місце знайде ув оновлених людях,
Той ближчий до Бога, до світлого дня.

Подалі ж від світу — жадоба там
хижа,
Не пнишь до багатства, цини простору,
Терпіння нехай твої рани залиже,
Смирення поборе сует суету.

*

. . . На ранок він знов за торбину
порожню —
І вітер в степу замітає сліди,
В селі ж тільки й мови: хто ж він —
подорожній?
Звідкіль він прямує, навіщо й куди?

Василь ОРУФРІЄНКО

Видання

46. Ціплун, Гасиль; ПАРИЖ І ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ РАЙНИ ТА ОС-
ТІТІ. Книга. I. (Від початку української державности до
19 століття). Мюнхен, 1970. Українська Гільна Академія на-
ук. Сторін 342.
47. Полтава, Леонід: РАДТОРНА. (Збірка поезій, лірична.) Обкладинка Ро-
мана Гасилишина-Гармаша. Накладом Автора. Нью-Йорк, 1972.
Сторін 48.
48. УКРАЇНСЬКІЙ МАРШ. Скрипка. Опр.: Павло Углицький, та ДАНТЕ РУКИ, "НІ
ДРУГІ. Слова М. Шашкевича, муз. Ст. Лодкевича, та ЖИВИ УК-
РАЇНО! Слова О. Олеся, муз. М. О. Гайворонського. Видавни-
цтво Чарторийських, Нью-Йорк 1972. (ст. 4) фоліо.
49. Сковорода, Григорій: ХАРКІВСЬКІ БАЙКИ. (З нагоди 250 років від дня
народження Г. Сковороди) 3. 12. 1722 – 3. 12. 1972. Видавництво
Чарторийських, Нью-Йорк, 1972. Сторін 32. Плюс Портрет Авт.
50. КАЛЕНДАР " ПРОСВІТИ" на переступний рік 1972. (Ілюстрований), річник Х-
XXII. Накладом Українського Т-ва "Просвіта" в Аргентині .
Під редакцією Колегії. Мовний редактор Гр. Голян. Обгор-
тка мистця Володимира Каплуна. Буенос Айрес. Ст. 192.
51. Страдник, Петро: ПРАВДА ПРО СОВЕТСЬКУ ВЛАДУ В УКРАЇНІ. Серп і
молот, смерть і голод. Накладом автора, Нью-Йорк, 1972
Сторін 250.
52. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ "МІЛЮЧОГО ВІУ. (Передрук, з незначними
скороченнями, львівського видання "Світу Литини", 1934 р.
Перше видання 1966. Друге видання 1972. Видавнича Спільнота
Тризуб, Вінніпег, Канада, 1972. Сторін 228.
53. Войченко, Ольга: ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНЦІВ У БРИТАНСЬКІЙ КОЛОНІЇ. Вінніпег,
Манітоба, 1972. Накладом УВАН. УРАІ. Серія: Літопис УВАН, Ч. 7
сторін 46.
54. ЛІТОПИС ВОЛИНІ. Вінніпег, Рік Х-ХІ. Ч. 10-11. 1972 Сторін 184. Р. О. В о х
606, Вінніпег Манітоба, Канада. Редагує Колегія. Видає Інсти-
тут Дослідів Волині за поміччю Т-ва волинян у Торонті і Він-
ніпезі.
55. Корниляк, Володислав: ТРОРИ. (1881-1968). Мюнхен, 1971. Барато ілюстро-
ване видання. Сторін 20. та ілюстрації.
56. ОРЕСТ РУСНАК ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ. Збірник для вшанування пам'яті видатного
першого співака незабутнього земляка. Нью-Йорк, 1971. Ст. 133
(Ридало) Центральне Об'єднання буковинських українців у ЗСА.
57. КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ "УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" на 1972 рік. В-во "Тризуб", Вінніпег
1972. Ст. 192.
58. Рахманний, Роман: НЕ СЛОВОМ ЄЛИНИМ. Діялог з передмовою Д-ра М. Антоновича. В-
во "Тризуб". Вінніпег, 1971. Ст. 84.
59. Sokolyszyn, Aleksander
Ukrainian selected and classified bibliography in English. Dedicated to His
Excellency, the Prime Minister of Ukraine Hon. Yaroslav Stetsko, on the occasion
of the Renewal of the Independency of Ukraine, on June 30, 1941 in Lviv.
New York, Munich, Chicago, Ukrainian Information
Bureau [1972]
157p. 30cm. (Ukrainian Bibliographical and
Reference Center, New York-Chicago: Ucrainica in
English Series, No. 1.)

— Міжнародна академія історичних наук у Парижі вшанувала українських математиків Йосифа Штокала й Олексія Боголюбова — співавторів п'яти томної «Історії вітчизняної математики» — медалями імені англійського вченого Койре. Цими медалями відзначають найвидатніші досягнення з історії наук.

— Київське Видавництво «Музична Україна» випустило дослідження «Григорій Сковорода» — музикант». В ньому зібрані доступні матеріали архівів та бібліотек Києва, Москви, Ленінграду. В книзі подано й аналізується такі пісні Григорія Сковороди, як «Всякому городу нрав і права», «Про правду і кривду», «Сонце і пташка» та інші.

— Видавництво «Музична Україна» розпочало видавати серію нарисів «Творчі портрети українських композиторів». Серія охоплює новий період розвитку української музики, починаючи Лисенком, Стеценком і Леонтовичем, охоплює таких композиторів західних областей України, як Нижанківський, Барвінський і Людкевич, а завершується сучасними композиторами. Досі вийшло три книжки, присвячені Нижанківському, Борисову та Губаренкові.

— У Косові відкрито гуцульський етнографічний музей просто неба. У музеї поряд предметів гуцульської давнини (дерев'яна архітектура і предмети побуту) експонується твори сучасних косівських майстрів — різьбарів, ткачів, килимарів, гончарів, вишивальниць.

— Відділ української літератури Словацького педагогічного видавництва у Пряшеві здійснив видавничий плян на 1972 рік. Із запланованих 12 видань досі появилися збірка поезій Мілана Бобака «Живоцвіт» та Марії Дуфанець «Мое дзеркало». Незабаром з'явиться збірка Степана Гостиняка «Вірші» та книга оповідань Лариси Мольнар «Хвилини». У видавничому пляні є публіцистичні твори і наукові видання.

Крім збірки статей 16 відомих українських публіцистів Чехо-Словаччини вийдуть друком: «Науковий збірник Музею української культури у Свиднику» ч. 6, «Педагогічний збірник» ч. 3, «Українські казки Східної Словаччини», дві історичні розвідки та збірка віршів і пісень для дітей.

— Головна управа об'єднання колишніх мешканців Дрогобича, які тепер проживають у ЗСА і в Канаді, підготувала і здала до друку красномовний збірник «Дрогобиччина — рідна земля Івана Франка».

Київська газета «Культура і життя» домагається реставрувати Київський Успенський Собор. Пам'ятка 11 - 18 століть повинна жити.

У спеціальній лабораторії в Києві реставрували запис українських дум, які в 1908 році наспівала Леся Українка.

В Естонії перекладено на естонську мову «Кобзаря» Т. Шевченка і «Лісову пісню» Лесі Українки.

ВТРАТИ УКРАЇНИ У II-ГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

За підрахунком тритомника «Українська РСР у великій вітчизняній війні 1941 - 1945», що вийшов у Києві — загинуло в Україні в роках війни 5,265.045 осіб, в тому 3,898.457 цивільного населення та 1,366.588 військовополонених.

На примусових роботах було в Німеччині — 2,244.000 українців.

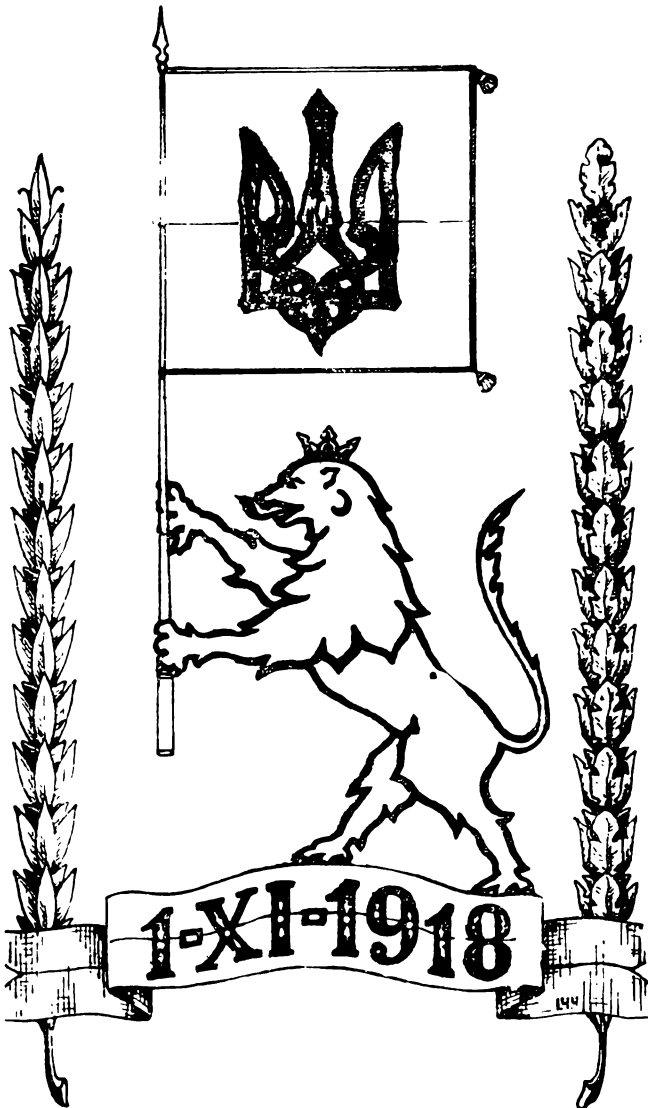
Німці зруйнували і спалили 714 міст і селищ, 28 тисяч сіл, позбавили даху на головою 10 мільйонів людей, знищили 16.150 промислових підприємств, більше, як 2 мільйони будинків.

Наслідком припинення виробництва у промислі й сільському господарстві, Україна втратила 285 мільярдів карбованців.

Великі шкоди заподіяно українській освіті. Зруйновано Академію Наук, 325 вищих навчальних закладів, технікумів та фахових шкіл, зруйновано 32.000 шкільних приміщень, 62 театри, понад 500 кін, 151 музеїв. 3 українських музеїв вивезено 40 тисяч цінних експонатів.

Разом — німецька окупація обійшлась Україні 1 трільйон 200 мільярдів карбованців по цінах 1941 року.

СЛАВНИЙ ЛИСТОПАД

Учасники Листопадового Зриву дали незрівняний безсмертний образ прагнень та жертвенности. На полі внутрішніх проявів психіки і моралі громадянства Західньої Української Землі бачимо найкращі вияви патріотизму, реальні організаційні осягнення, вірність національним ідеалам, незламну віру в перемогу. Листопадовий Зрив був основним спричинником Державного Акту з дня 22 січня 1919 р.

Тим Актом були заманіфестовані національно - політичні прагнення нації.

Генерал Павло ШАНДРУК

ПАПА ПАВЛО VI ДО КАРДИНАЛА ІОСИФА СЛІПОГО І УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

УТРИСКИ З ПРОМОВИ, ВИГОВОРШЕНОЇ В РИМІ, ДНЯ 25 ЛЮТОГО 1965 РОКУ

ДО ВАС, ДОРОГІ СИННІ УКРАЇНЦІ, РОЗСІЯНІ ПО ВСЬОМУ СВІТІ, ДАНЕ БЛАГОВІСНО СЛОВО, ЗНАЄМО, ЯК ВІРНО ЗБЕРЕГАЄТЕ БАШІ ТРАДИЦІЇ, БАШ ОБРАД, МОБУ КУЛЬТУРУ. ЦЕ ЗАСЛУГОВУЄ НА ОСОБЛИВЕ ПРИЗНАННЯ ПЕРЕД ЦЕРКВОЮ І СВІТОМ. ОТ ЧОМУ ВІДЗНАЧЕНО КАРДИНАЛЬСЬКОЮ ПУРПУРОЮ ЦЬОГО, ЯКИ МОЖЕ ВАС ДОБРЕ РЕПРЕЗЕНТУВАТИ, ВЕСТИ ПО ВАШОМУ ШЛЯХУ, ОСВЯЧУВАТИ І БЛАГОСЛОВИТИ. НАШОЮ ОТЖЕ ПЕРШОЮ ДУМКОЮ Є ВІДАТИ ЧЕСТЬ ВАШОМУ КАРДИНАЛОВІ ІОСИФОВІ СЛІПОМУ І УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ. ВЛАДИКА КАРДИНАЛ ЗНАЄ ВЕЛИКУ ПРАВДУ: УЄІ CONCORDIA, ІЄІ VICTORIA, ДЕ ЗГОДА, ТАМ ПЕРЕМОГА, ОТ ВАМ ОРІЕНТАЦІЙНА ТОЧКА: РОДИННА ЗЕМЛЯ, ХОЧЕМО ВКЛАЗАТИ ВАШІ СПІЛЬНОТІ НА ОБСЛУГОВУ ІДЕЮ СТАВЛЯЧИ МІЖ ВАМИ ЦЕНТР, ДО ЯКОГО ВИ ВСІ МОГЛИБ ПРИВІПАТИ З СИНІВСЬКИМ ДОВІР'ЯМ І БРАТНЬОЮ ЛЮБОВЮ. ЯКЩО БУДЕТЕ В ЗГОДІ БУДЕТЕ ЖИТИ, ЯКЩО БУДЕТЕ В ЗГОДІ БУДЕТЕ ДОБРИМИ, ЯКЩО БУДЕТЕ В ЗГОДІ БУДЕТЕ СПОВНЮВАТИ ЄВАНГЕЛЬСЬКІ ЧЕСНОТІ, ГОЛОВНО ЛЮБОВ; ЯКЩО БУДЕТЕ В ЗГОДІ ЗНАЄТЕ СІЛИ ЗАБУТИСЯ НА ЖЕРТВІ, ЩО НАПВІНО БУДУТЬ НЕОБХІДНІ, ЩОБ ВИ МОГЛИ ЗБЕРЕГТИ ЄШЕ ІМ'Я І ЗБЕРЕГТИСЯ У ВАШІ ІСТОРІЇ. БУДЬТЕ ЗВАННІ: ЛЮБІТЬСЯ, ВІДАДИТЕ ВАШОМУ КАРДИНАЛОВІ-МИТРОПОЛИТОВІ ЩИРУ ПОШАДУ СИНІВСЬКОЇ ЛЮБЛЯЧОЇ ВІДАДНОСТИ, А ПОБАЧИТЕ СКАЛЬКИ ПРОБЛЕМ УПРОСТИТЬСЯ І ВОНИ СТАНУТЬ ПЛАНИМИ НА НАДЗВИЧАЙНІ СВЕЯТІ ДІЛА. ДОРОГІ ДІТТИ, ГОРІ ІМІТМ СЕРЦЯ, SURSUM CORDA, ПОКЛАДИТЕ НАДІЮ НА БОГА, СТАРАЙТЕСЯ БУТИ ГІДНИМИ БОЖОГО БЛАГОСЛОВЕННЯ ДЛЯ ВАШИХ БАЖАНЬ. БУДЬТЕ ВІРНІ, БУДЬТЕ СІЛЬНІ, ВІДВАЖНІ ВІДЕРЖЛИВІ. ЛЮБІТЬСЯ, МАЙТЕ ДОВІР'Я, ЩО УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД, ПІД ДЕРЖАНИМ СВОЄЮ ВІРОЮ І СВІТІМ ПРОВЕДОМ, НЕ ЛИШЕ НЕ ВМГЕ, АЛЕ ТРИУМФУВАТИМЕ.

ЮРІЙ ЛИПА

СВЯТИЙ ЮРІЙ

Націє, народжена з огня,
Націє великая, молисьь, —
Яснозбройний Юрій, як колись,
Осідлав могутнього коня.

Мов лявіна біла попліла,
Гуркіт скель лама малі серця,
Розбігається отрутна мла
Від проміння дивного лица;

Націє, народжена з огня,
Ось прийшов твій Юрій, мов
воскрес,

Стримує могутнього коня,
Протягає руку до небес.

Путь на Голгофу велична тоді,
коли тямить людина,
нащо й куди вона йде,...

У РА У БІЙ

СЛОВА І МУЗ.
Н. ВАХНЯЛИНА.

Allegro con brio

У РА У БІЙ КЕР ВА ВІЙ ЙДІМ ПО ЛОН І СМЕРТЬ ВРА ГАМ НЕ

СІМ ЗА ВІТ ЧИ НУ ЗА ХРЕСТ ХРИ СТОВ ЖИ ТЕ ДА МО У
УРРА ЗА

ЖЕРТ ВУ КРОВ У РА БОР ЦІ УР РА ОР
У РА ЗА НА ШУ СВО БО ДУ УРРА

ЛИ УР РА У БІЙ КЕР ВА ВІЙ ЙДІМ ПО
ЗА НА ШУ РУСЬСЬВЯТУ УР РА! УР

ТЕНОР

Solo

БАРИТОН А ТИ ПІД РУ КО Ю У ВАТЬ КА О СТАНЬ СЯ
ЛОМ СМЕРТЬ ВРА ГАМ НЕ СІМ ДО СІТЬ ГО РЯ ДО СІТЬ ВІ ДИ НА
СЕ

Howerla
258 E. 6TH ST.
NEW YORK, N. Y. 10003

2

solo Bariton

Solo duo

І РОЗЛУКИ Я НЕ ЗНЕ СУ І В БО ГА ЩА СТЯ ДЛЯ НАС У МО ЛИ,
 НЕ СЛИ ВИ НА ШІЙ ЗЕМ ЛИ НА СТАВ ВЖЕ ЧАС НАМ СМЕРТЬ ЗА КРАЙ НЕ

В БО ГА ЩА СТЯ - ДЛЯ НАС У МО ЛИ
 СЕ ВІ НЕЦЬ І В БО ГА РАЙ НА СТА ВЖЕ ЧАС НАМ СМЕРТЬ ЗА КРАЙ НЕ

СЕ ВІ НЕЦЬ І В БО ГА РАЙ УР РА! УР РА УР РА!
 УР

УР РА У БІЙ КЕР ВА ВІЙ Й ДІМ ПО ЛОИ І СМЕРТЬ ВРА ГАМ НЕ - СІМ.
 РА У БІЙ КЕР ВА ВІЙ Й ДІМ ПО ЛОН І СМЕРТЬ ВРА ГАМ НЕ СІМ ЗА

ВІТ ЧИ НУ ЗА КРЕСТ ХРИ СТО В ЖИ ТЯ ДА МО У ЖЕР ТВУ КРОВ УР
УР РА

РА БОР ЦІ УР РА ОР - ЛИ!
ЗА НА ШУ СВО БО ДУ УР РА - - ЗА НА ШУ РУСЬ СЬВЯ

УР РА: У ВІЙ КЕР ВА ВІЙ ЙДІМ, ПО ЛОН І СМЕРТЬ ВРА

(Solo duo.)
ТЕНОР.
БАРИТОН.
НА СТАВ ВЖЕ ЧАС НАМ СМЕРТЬ ЗА КРАЙ НЕ СЕ ВІ НЕЦЬ І
ГАМ НЕ СІМ. УР РА БОР ЦІ!

В БО ГА РАЙ
УР РА ОР ЛИ! УР РА УР РА УР РА - -

mandoline & Ой Не Ходи Ручью & Guitar

Andante

Musical staff 1: Treble clef, 2/4 time signature. Starts with a piano (p) dynamic marking, followed by a forte (f) dynamic marking. The melody consists of quarter and eighth notes.

Musical staff 2: Treble clef, 2/4 time signature. Continuation of the melody from staff 1.

Allegro

Musical staff 3: Treble clef, 2/4 time signature. Starts with a forte (f) dynamic marking. The tempo is marked Allegro. The melody is more rhythmic with eighth notes.

Musical staff 4: Treble clef, 2/4 time signature. Continuation of the melody from staff 3.

Andante

Musical staff 5: Treble clef, 2/4 time signature. Starts with a piano (p) dynamic marking. The tempo is marked Andante. The melody is slower and more melodic.

Musical staff 6: Treble clef, 2/4 time signature. Continuation of the melody from staff 5.

Allegro

Musical staff 7: Treble clef, 2/4 time signature. Starts with a forte (f) dynamic marking. The tempo is marked Allegro. The melody is rhythmic with eighth notes.

Musical staff 8: Treble clef, 2/4 time signature. Continuation of the melody from staff 7.

Andante

Musical staff 9: Treble clef, 2/4 time signature. Starts with a piano (p) dynamic marking. The tempo is marked Andante. The melody is slower and more melodic. Chords are indicated below the staff: Am, E, A, G, E.

Allegro

Musical staff 10: Treble clef, 2/4 time signature. Starts with a forte (f) dynamic marking. The tempo is marked Allegro. The melody is rhythmic with eighth notes. Chords are indicated below the staff: Am, E, Am, C, C, G.

Musical staff 11: Treble clef, 2/4 time signature. Continuation of the melody from staff 10. Chords are indicated below the staff: G, Am, Am, E.

Musical staff 12: Treble clef, 2/4 time signature. Continuation of the melody from staff 11. Chords are indicated below the staff: G, Am, E.

УКРАЇНСЬКІ ПЕРШОДРУКИ XVI СТ. В БІБЛІОТЕКАХ АНГЛІЇ
(Бібліографічний огляд)

Бібліографія видань старих друкарень України XVI-XVIII вв. чужими дослідниками розроблена задовільно, а також й українські бібліографи, як: Срезневський, Я. Головацький, А. Петрушевич та ряд мовознавців внесли багато нових назв і матеріалів до української бібліографії, але повного списку назв видань за вищезгадані віки ми ще не склали.

На мою думку вперше треба було б опрацювати списки по окремих волостях України, а потім з того скласти один бібліографічний список. В процесі такої праці відкриється багато невідомого про минуле нашого друкарства, як багаті частини нашої старої культури.

Кажучи скромно, - початок цьому вже зроблений: автор цієї замітки на початку ц.р. викінчив рукопис на 209 ст. густого машинопису п.з. "Історично-бібліографічний нарис друкарства Волині, 1578-1830 рр." За моїм припущенням вищезгадані список складає тільки 80 - всього друкованого в згаданім періоді, цебто на загальне число 458 назв в усіх мовах.

В процесі праці виявлено коло десятка першодруків Острозької друкарні та інших українських друкарень, особливо в бібліотеках Англії та 2 назви в бібліотечі Гота, Східня Німеччина. В статті (див. Барнікот, 1) видніє КАЛЕНДАР, КИЇВ, 1628; чи не буде це найстарше серійне українське видання. Слід було б це прослідити на місці в Бодлянській Бібліотечі в Англії. Всі ці книги привезено до Англії дипломатами в кінці XVI, або на початку XVII ст.

Дослідникам цієї ділянки подаємо бібліографію:

1. БАРНИКОТЪ, ДЖАНЪ. Неизвестные русскія старопечатные книги найденные въ Англіи. I: Временникъ общества друзей русской книги. Парижъ, 1938, том 4, стор. 61-85.
2. BARNICOT, J.D. and J.S.G. Simmons. Some Unrecorded Early printed Slavonic Books in English Libraries. I: Oxford Slavonic Papers. Oxford, 1951, vol. 2, pp.: 98-118 (plates).
3. ЗЕРНОВА, А. С. Книги Кирилловской печати, хранящиеся в заграничных библиотеках и неизвестные в русской библиографии. I: Труды Государственной библиотеки СССР. Москва, 1958, т. 2, стор. 5-37.
4. SLAVICA-KATALOG der Landesbibliothek Gotha. Bearbeitet vom Helmut Claus. Berlin, Akademie, 1961, 531 Seiten. (Читанка і Буквар, Острп, ч. 190)
5. GRASSHOFF, H. and J.S.G. Simmons. Ein unbekannter Druck Ivan Fedorovs aus dem Jahre 1578. I: Zeitschrift für Slawistik, XIII. Berlin, Akademie, 1968, S. 512-517.
6. GRASSHOFF, H. and J.S.G. Simmons. Ivan Fedorovs griechisch-russisch/ kirchenslawisches Lesebuch von 1578 und der Gothar Bukvar' von 1578-1580... Berlin, Akademie, 1969, 29 Seiten.
7. БОЙКО, М. а) Острозькі першодруки "Читанка і Буквар", 1578-1580. I: Свобода, Нью Джерсей, чч. 156-157 (серпень, 25-26) 1971.
 б) A Bible and Ostrih Unikats. I: Library News Letter, Indiana University Library, vol. 7, no. 2, november, 1971.
 в) A Bible and Ostrih Unikats Lodged at Indiana U. Library. I: Svoboda, no. 224 (4.12) 1971.

Знак "I:" - заступає "в"

Д-р. М. Б о й к о

ПЕРШИЙ АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК НА СХОДІ ЄВРОПИ, ОСТРІГ, 1580

Д-р. М. Б о й к о

До часу публікації тієї статейки не було визначено, що алфавітний покажчик до Нового Заповіту, Остріг, 1580, - це окрема публікація; книгознавці й бібліографи говорили про нього не мов про складову частину Нового Заповіту. Насправді, - це окрема й самостійна публікація. Новий Заповіт з Псалтирем приготувала перекладова Комісія, чи як дехто називає Гурток вчених при Острозькій Академії, а покажчик (індекс) складав один із членів цього гуртка - Тимовій Михайлович, він же, мабуть, викладач академії.

Згаданий покажчик друкований тим самим шрифтом, що й Новий Заповіт і в тім самім році, логічно мусів бути друкований після НЗ, бо цього вимагала сама справа відсилук до поодиноких аркушів.

Цей покажчик складає 1 - 52 аркушів, праворуч вгорі нумерація кирилівськими літерами, сигнатура зошитів 1-7 покладені праворуч внизу. Рядків на сторінці - 30, а зміст заголовної сторінки такий: "Книжка собраніе вешей нужнѣшихъ. въкратцѣ скорого ради обрѣтѣнія въ книзе новаго завѣта, послѣвесемъ азбуки. всѣмъ благочестно вѣрующимъ въ святую живоначалную тройцу отпа и сина и святого духа зѣлю есть полезна. Напечатана въ богу спасаемомъ градѣ Острозѣ, Іоанномъ Федоровичемъ".

Довкруги заголовка, як це видніє праворуч, плетена рямка з прикрасами; на підлищевій сторінці такий зміст: "Коньстантинъ Коньстантиновичъ нареченни въ святомъ крещеніи Василю". По середині герб Острозьких, а під ним: "Княжа Острозское, воевода Киевскіи маршалокъ земли Волынскіе староста Владимірскіи и прочая."

Перед початком змісту покажчика подано більше даних про видання, а саме: "Собраніе вешей нужнѣшихъ скорого ради обрѣтѣнія, во книзѣ новаго завѣта, по словесемъ азбуки, многогрѣшнымъ Тимофеомъ Михайловичемъ. Лѣта отъ созданія миру 7089, а отъ народження спасителя нашего Іисуса Христа 1580".

На лицевій сторінці видніють зовнішні прикраси, але про них буде мова в іншій статті цього журналу.

Глибока культура української старої книги дуже мало досліджена, зовсім не виявлено її особливостей, як: шрифт, заставки, ілюстрації, внутрішні прикраси, а також недосліджена з мовного боку, бо українські редактори й складачі в тодішню церковно-слов'янську мову вносили слова живої мови народу. Також дотепер немає в нас повніших бібліографій наших стародруків.

Книжка собраніе вѣщєхъ нужнѣшихъ . въкратцѣ скорого ради обрѣтѣнія въ книзе новаго завѣта , послѣвесемъ азбуки . всѣмъ благочестно вѣрующимъ въ свѣтѣ живоначалнѣю тройцу отпа и сина и святого духа зѣлю есть полезна .

Напечатана въ богу спасаемомъ градѣ Острозѣ , Іоанномъ Федоровичемъ .

Покажчик до Нового Заповіту
Остріг, 1580.

ВНУТРІШНІ ПРИКРАСИ ОСТРОЗЬКИХ ДРУКІВ

Д-р. М. Б о й к о

Внутрішні прикраси, - це т.зв. відливні, або гравіровані частини, в нашій дослідній літературі, про старе друкарство, зовсім не заторкнені. Ці прикраси вперше почали вживати дві друкарні: Семена Будного в Несвіжі (1562) та Острозька друкарня в 1580 році; вони прийшли до Острога разом із грецьким шрифтом і вперше були вжиті в Новім Заповіті 1580 р. Спочатку було тільки три роди, а потім до десятка, а комбінованих значно більше. Головніші з них містимо праворуч, подаючи до кожної прикраси кілька слів пояснень.

СТИЛІЗОВАНИЙ КЛИНОВИЙ ЛІСТОК, що може також нагадувати й серце, згідно думки видавця книги: "Прийміть її від широкого серця". Ця прикраса вперше вжита в Новім Завіті, 1580 р. В деяких деталях можна добувати рослинні форми хреста.

ЧОТИРОКУТНИЙ ХРЕСТ, дуже був поширений в друкарнях в Західній Європі; він також може нагадувати старі придорожні хрести поширені на Волині. Його вперше вжито в Показчику до Нового Заповіту: по чотирьох кутах заголовної рямки.

ТЕРНОВИЙ ВІНЕЦЬ, - мережка якою була обведена лицева сторінка Показчика до Нового Заповіту, Остріг, 1580.

СТИЛІЗОВАНИЙ ХРЕСТ, з двома стрілами на боки, що також може зображувати сокупність хрестів; цю прикрасу іноді ставили замість кінцівки; виконаний вправленою рукою гравера, зближений до західньо-європейської орнаментики.

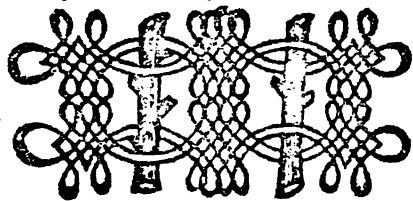
ГОЛОВА ХЕРУЗИМА, - це дуже загадкова внутрішня прикраса острозьких друків: херувим дуже суворий, на голові має козацького чуба, довгі вуса, шось вроді козака Мамая; нічим не нагадує безлітних небесних слуг переданих нам малярами пізніших віків. Кісельов їх називає "Херувими - українці". Від Острога ця прикраса згодом стала популярною в усій Україні.

ПІВМІСЯЦЬ по середині з зіркою, нагадує турецького знака, або якийсь інший таємний знак тих часів, що мав якусь магичну силу, чи був явищем природи.

ПЛЕТІНКА, - це вже складніша прикраса в середині з деревними стопцями; вона належить до т.зв. "комбінованих", цебто сполучує в собі кілька різних елементів-видів, але гармонійно з собою пов'язаних.

В XVI-XVII вв рух ідей на заході також захопив й Україну, зродилася **зацікавленість** оточуючим світом, а головне інтерес до книги, до друкарства; почали підноситися творчі сили в галузі освіти, науки й культури, а друкарська штука та зовнішнє й внутрішнє оформлення книги піднеслося до небувалих вершин. Але цей ріст почала сильно спиняти Люблинська унія, 1569 р., а після неї церковна "колотеча", а під кінець XVIII ст. на розбитки Старої Русі наступили й російські царі. Після цього наша книга та її оформлення вже ніколи не піднеслася до попереднього рівня.

Все це стара наша книжна культура, яка нічим не поступається іншим народам, тільки вона в нас належно не виявлена й багато записаних сторінок минулого чекає ще свого дослідника.

ЮРІЯ ШУХЕВИЧА ЗНОВУ ЗАСУДИЛИ

Згідно з вісткою, яка наспіла з Москви й була подана в деякій чужомовній пресі, советський суд засудив Юрія Шухевича на десять років концентраційного табору за його "націоналістичну діяльність".

Як відомо, Юрій Шухевич, син сл. пам. Генерал-хорунжого УПА, Романа Шухевича – Тараса Чупринки, карається по советських в'язницях і концтаборах уже від 14-ти років свого молодого життя. Останньо він проживав із родиною поза межами України, в місцевості Нальчику – столиці Кабардино-Балкарської автономної республіки, де й був заарештований у квітні цього року та перебував дотепер під слідством.

Варварське поступовання советського комуністичного режиму супроти Юрія Шухевича потрясає до глибини душі кожного українця й викликає обурення та гнівний протест. Президія Секретаріату СКВУ звернулася негайно з відповідними меморандумами до ООН та інших міжнародніх організацій і комісій, котрі займаються справами оборони прав людини, щоб вони інтерв'ювали в советських чинників та домагалися звільнення невинного й підірваного на здоров'ї Юрія Шухевича. Такі ж меморандуми та звернення до урядів країн, у яких проживають українці, будуть внесені теж і Центральними українських громадських репрезентацій та крайових громад із проханням, щоб ті уряди також інтерв'ювали у згаданій справі.

Президія Світового Конгресу Вільних Українців закликає українське громадянство у вільному світі підтримати згадані акції своїми масовими протестами, демонстраціями та іншими діями, спонтанно виступити в оброні Юрія Шухевича, українського патріота, якого на протязі довгих років переслідує московський комуно-большевицький режим тільки тому, що він син легендарного Командира Української Повстанської Армії, й тому, що він змагається за права поневоленого Москвою українського народу.

ПАМ'ЯТНИК ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ЯЛТІ

=====

Нещодавно відбулося в Ялті урочисте відкриття пам'ятника великій українській поетесі, Лесі Українці. Пам'ятник роботи скульпторки Галини Кальченко поставлений поблизу будинку, в якому проживала поетеса під час свого побуту в Ялті, давніше Катерининській, а тепер Літкенса вулиці. У відкритті цього пам'ятника брали участь міністер культури УССР Ю. Н. Бльченко й відомий артист-співак Д. Гнатюк.

Петро Карпенко - Криниця

ІЗ ЗОШИТА ПІДПІЛЬНИКА

СПИТАЮ У ВІТРА, СТАРОГО ПРИБЛУДИ,
ЩО ТУГУ В ПРОСТОРАХ ВИСУРМЛЮЄ Й ГНІВ:
— ХТО КАТОРЖНІ НОРИ СИБІРУ ЗАПРУДИВ,
НЕВИННОЮ ПЛОТТЮ ЛЮДСЬКОЮ НАБИВ?

КАРЕЛЬСЬКІ, КОЛИМЬСЬКІ, ДАЛЕКОГО СХОДУ —
ХТО НЕТРИ, ДЕ ШКІРИТЬСЯ ЗГУБА ЖИВА,
ТРУНОЮ ЗРОБИВ ДЛЯ БЕЗДОЛЬНИХ НАРОДІВ? —
І ВІТЕР ОДКАЖЕ: — Я ЗНАЮ: МОСКВА!

СПИТАЮ У СОНЦЯ, ГАРЯЧОГО ДРУГА:
— ХТО В ПАЩАХ В'ЯЗНИЦЬ, СУТЕРЕНАХ СИРИХ
УПИВШИСЯ ЗЛОМ НЕЛЮДСЬКОЇ НАРУГИ,
КАТУЄ БРАТІВ-СОНЦЕЛЮБІВ МОЇХ?

ХТО КРАДЕ В НИХ КАЗКУ ПРИВАБНОГО СВІТЛА,
РОКИ ХТО, ЯК ІНІТЬ ЗОЛОТУ, ОБРИВА,
ХТО ЮНІСТЬ ГВАЛТУЄ, ІЩЕ НЕРОЗКВІТЛУ? —
І СОНЦЕ ОДКАЖЕ: — Я ЗНАЮ: МОСКВА!

СПИТАЮ В ЗЕМЛІ, ЩО ДУДНИТЬ СПОКОНВІКУ
ГРОМАМИ ПОХОДІВ, СТОЛУННЯМ БОІВ:
— ХТО КРОВИ РОЗЛИВ НЕЗАГАЧЕНІ РІКИ
І КРОВ'Ю ЛАНИ, МОВ ДОЩЕМ, НАПОІВ?

У ДРЕВНІЙ ЗЕМЛЯ ОПАНЧІ ПОХМУРНІЄ
І ОПОВІДЬ БУДЕ ПРЕДОВГА МЕНІ —
ПРЕДСТАНЕ ОТОЧЕНИЙ ОРДАМИ КИЇВ...
ПОЛТАВА... ІСТОРІЮ ЧОРНОЇ ДНІ...

ПРОКОТИТЬСЯ ВЧОРА ОГЛУШЛИВИМ ГРОМОМ
І БУДЕ ХЛЮЩАТИ СЬОГОДНІ В КРОВІ...
СТРАШНІШЕ ЗА ПЕКЛО ГОМОРИ Й СОДОМУ,
ЗА ДАНТОВЕ ПЕКЛО — СВАВІЛЛЯ МОСКВИ.

МІЙ ДРУЖЕ, ЩО ВМІЄШ ЦІНИТИ НЕПОКОРУ:
КОЛИ ТИ ШЕПОЧЕШ МОЛИТВИ СЛОВА,
ЯК ВЕЧОРА ТІНЬ ЗАПАДА ЯСНОЗОРА,
ЧИ РАНО ВСТАЄШ, ПАМ'ЯТАЙ ЖЕ ЩО ВОРОГ,
НАЙБІЛЬШИЙ ТВІЙ ВОРОГ — МОСКВА!

Із збірки
"Солдати Мого Легіону"

НАЙНОВІША МЕТОДА ПРИРОДНОГО ЛІКУВАННЯ

ПОТРЕБУЄТЕ ПОМОЧІ?

КУПИТЬ СОБІ
ЦЮ КНИГУ —
за \$27. —

а
ВОНА ВАМ
ПОМОЖЕ
НАПЕВНО!!!!

на підставі теорії та практики природних лікарів
О. Кнайпа, М. Плятена, Ф. Більца й К. Кунцого
опрацював

Др. В. ДЕМИДЕЦЬКИЙ

УВАГА!

ПРОСИМО ЛАСКАВО
ПЕРЕДАТИ ЗНАЙОМИМ

НАЙ

УВАГА!

ПОМОЖІТЬ НАМ! Купіть! **НОВІША МЕТОДА ПРИРОДНОГО ЛІКУВАННЯ** **ТЕПЕР ЗА \$25-** ДОПОМОЖІТЬ СОБІ!

ЛІКАРСЬКИЙ ПІДРУЧНИК Д-РА ДЕМІДЕЦЬКОГО В.,!! ВІН МАЄ 832 СТОРІН та 647 ТАБЛИЦЬ І ІЛЮСТРАЦІЙ у тексті!! Величина 11х7 ілчів. УТВЕРД. ПОЗОЛОЧЕНІ Й ОПРАВІ. ТЕПЕР ЗА 25.- ДОЛАРИ! Після появи буде 40 дол. СТАНЬТЕ ПЕРЕДПЛАТНИКОМ тепер за 25.- дол.!
МИ УДАЛИ НА ТУ ВЕЛИКУ КНИГУ ПОНАД 20 РОКІВ І ДІЖДАЛИСЯ НА СЛАВУ БОЖУ І НАДОБРО І НА ЗДОРОВ'Я ДЛЯ ВСІХ, ХТО ТУ КНИГУ КУПИТЬ!!
УСІ КУЛЬТУРНІ НАРОДИ СВІТУ МАЮТЬ ТУ КНИГУ; МАЮТЬ ЇЇ І УКРАЇНЦІ!
ЦЕ КНИГА, ЯКА НЕ ВІДСИЛАЄ ВАС ДО ЛІКАРЯ, АЛЕ ПОКАЗУЄ І НАВЧАЄ, ЯК САМІ МАЄТЕ СЕБЕ ЛІКУВАТИ ПРИРОДНО! ПОДАЄ СОТНІ РЕЦЕПТ ЛІКАРСЬКИХ НА ОСНОВІ НАЙКРАЩИХ ЛІКАРІВ-СПЕЦІЯЛІСТІВ ЦЬОГО СВІТУ, - ГОЛОВНО НА ПІДСТАВІ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПРИРОДНИХ ЛІКАРІВ: О. КНАЙПА, М. ПЛЯТОНА, Ф. ВІЛЬДА та К. КУНЦОГО.

КНИГА ПОВ'ЯЛЯЄТЬСЯ НАКЛАДОМ ВИДАВНИЦТВА НОВЕ ЖИТТЯ у НЬЮ ЙОРКУ. ПРОСИМО НЕГАЙНО ПЕРЕСИЛАТИ НАЛЕЖНУ ПЕРЕПЛАТУ 25.- ДОЛАРИВ НА АДРЕСУ "ГОВЕРЛЯ" з довідкою "ЛІКАР". ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ ТІЛЬКИ!!!!

ВИ КОРИСТАЄТЕ, БО: а). на дешевій передплаті! б). скоріше і певніше позбудитеся терпіння і болю! в). з УСПІХОМ БУДЕТЕ ЗНАТИ, ЯК ПОБОРЮВАТИ НЕДУГУ! г). СТАНЕТЕ ВЛАСНИКОМ ЦЬОЇ КНИГИ НА ВСІ ЧАСИ!

ІДІТЬ ЗАМОВЛЕННЯ І НАЛЕЖНІСТЬ ЛИШЕ ПОШТОВИМИ МОНІ ОРДЕРАМИ ДО: "HOWERLA" - 238 E. 6th St., NEW YORK, N.Y. 10003, U.S.A

3 ДОКУМЕНТИВ ЧАСУ:

Einzelnummer 30 h.
Bezahlschein mit Nummer K 490,
mit Uebertreibung und Post K 491 und aus-
scheid K 503, bei Austausch K 4 und
auswärtig per Central K 16 --
Telefon Nr 178

Verkauf und Administration
Vertrauens 11
Bureaux und Druckerei werden auch bei
Wochenmarkt betrieben. Bei den Wochen-
märkten: "Wochenmarkt" "Wochenmarkt"
Vertrauens-Vertrauens Nr. 11

Gemeinsame Kriegs-Ausgabe. Czernowitzer Allgemeine Zeitung | Tagblatt

Nr. 384. Czernowitz, Donnerstag, den 7. November. 1918.

Uebnahme der Bufowinaer Regierung durch die Ukrainsta Rada und den rumänischen Abgeordneten-Nationalrat.

Protokoll

aufgenommen in Czernowitz am 6. November 1918.

Um 11 Uhr 35 erschienen bei mir die Herren Reichsratsabgeordneter von Gemafa, Reichsratsabgeordneter Spenuk, Landesratsabgeordneter Popowicz und Oberleutnant Ma Popowicz namens des ukrainischen Nationalrates.

Reichsratsabgeordneter von Gemafa machte mir die Mitteilung, das das Gebilde der Landesregierung vom ukrainischen Militär besetzt ist und forderte mich daher auf, die Regierungsgewalt in den ukrainischen Territorien der Bufowina und in der Stadt Czernowitz an den ukrainischen Nationalrat zu übergeben.

Ich erwiderte, das ich der Gewalt weiche und zu weiteren anführe.

Wegsichts dieser Sachlage erklärte ich mich bereit, die Regierungsgewalt im Lande Bufowina an die Vertreter der rumänischen und ukrainischen Nation, und zwar an jene Vertreter zu übergeben, welche im Interesse des Landes diese Uebnahme im gegenseitigen Einvernehmen vollziehen werden.

Nach den mir um 4 Uhr nachmittags gemachten Mitteilungen aus der ukrainische Nationalrat und der Reichsratsabgeordneten Dr. von Spenuk, welcher mir erklärt, der Delegierte des im Sinne des Völkerrechtes konstituierten, aus Reichsratsabgeordneten bestehenden rumänischen Nationalrates zu sein, bereit die Uebnahme der Regierungsgewalt im gegenseitigen Einvernehmen zu vollziehen.

Demnach übergebe ich die Regierungsgewalt im Lande Bufowina hiemit den genannten Herren Vertretern der rumänischen und ukrainischen Nation.

Als Uebergeber:

Dr. Josef Graf von Egdorf, k. k. Landespräsident, m. p.

Als Uebernehmer:

Für die Ukrainer:
Omelian Popowicz m. p. E. Gemafa m. p. Spenuk m. p.

Für die Rumänen:
Ducul m. p.

Proklamation.

Die kaiserliche Regierung, die ihrer Aufgabe als beendet ansieht, hat heute eine Nationalversammlung des ukrainischen und rumänischen Volkes die Regierungsgewalt in der Bufowina zur abgetheilten Hand übergeben.

Der diese feierliche Zeremonie geleitet, haben wir, von amtlicher Stelle zu verpflichten, und die öffentliche Ordnung und Sicherheit aufrechtzuerhalten, die Regierung überlassen und vollständig ihrer Zuständigkeit nachzukommen gelassen:

1. Demnach hat rumänische und auch das ukrainische Volk mehrere bei der Bildung des Bufowinaer Territoriums die wirkliche Selbstbestimmung ihrer Angehörigen, die von ihnen legitimen Vertretern auszuüben werden, derselben jedoch die Durchführung dieser Streitigkeiten dem Friedenstribunal.

2. Die zur Herstellung wird provisorisch der kaiserliche Zustand aufrechtzuerhalten.

3. Die Selbstbestimmung des Volkes in Bezug auf formale Regierungen richtet sich nach der Nationalität der einzelnen Angehörigen der Gebiete, wie sie bei der Bestimmung vom Jahre 1918 festgelegt worden benutzend jedoch die Gewissheiten, in welchen die völkische Angehörigen der Bevölkerung ukrainisch ist, unter die ukrainische Regierung, die Gebiete dagegen, in welchen diese Angehörigen rumänisch ist, unter die rumänische Regierung.

4. Bei den Gebieten, in welchen die völkische Angehörigen der Bevölkerung weder rumänisch noch ukrainisch ist, hat die geistliche Gebietsverwaltung zu beschließen, welcher von dem Volke in Bezug auf formale Regierungen die Gewissheiten unterstellt werden

soll; mangels einer geistlichen Bevölkerung ist der betreffende Distrikt unter dem Vorbehalt des kaiserlichen Gebietsregiments von Dniepr, wenn aber ein Distrikt ist, von dem in der Gebietsliste einvernehmliche Mitglieder des letzten geistlich geordneten Gewissheitskomitees zu sein.

5. Die zur Festung der betreffenden Distrikte unterhalten die Gebietsräte Mogensberger, Kufersrieder, Sabagora und Wijnig der ukrainischen, alle anderen nicht-ukrainischen und nicht-rumänischen Gebiete mit Ausnahme von Czernowitz der rumänischen Regierung.

6. Die Gebietskommission Czernowitz verbleibt unter der bislangigen interimistischen Verwaltung. Verfügungen in juristischer Hinsicht können nur von der rumänischen und der ukrainischen Regierung im Einverständnis getroffen werden.

Die vorstehenden Bestimmungen treten sofort in Kraft. Die Befehle zu ihrer Ausführung werden und werden die Durchführung mit, Ruhe und Ordnung zu bewahren.

Czernowitz, den 6. November 1918.

Der rumänische Nationalkommissar:
Ducul

Der ukrainische Nationalkommissar:
Popowicz

HARVARD UKRAINIAN STUDIES NEWSLETTER

issued by the HARVARD UNIVERSITY COMMITTEE ON UKRAINIAN STUDIES

1737 CAMBRIDGE STREET, CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS 02138